

досягнутої кваліфікації). Кандидати допускаються до навчання за отриманим після екзаменів кваліфікаційним списком. Прийом на докторські заняття також провадиться за результатами конкурсних іспитів (письмовий чи усний тест). Іспити організовуються на національному рівні; кожен курс (програма) має визначену кількість місць. Навчальний рік на багатьох факультетах поділяється на два семестри.

Програми, як правило, поділяються на окремі курси (дисципліни) з усними екзаменами після завершення. Кожен навчальний рік закінчується певною кількістю екзаменів. Прохідні бали лежать між 18/30 і 30/30, до останніх може додаватися *lode (cum laude)*. Шкала складається з 30 балів, бо екзаменаційна комісія включає три особи, кожен з яких може поставити максимум 10 балів, *a lode (cum laude)* додається за умови повної однотайності). Кількість щорічних екзаменів залежить від факультету. Є також список необхідних предметів та іспитів, частина яких складається за вибором самого студента і затверджується *Consiglio di Laurea*. На закінчення студій студент повинен скласти заключний іспит з назвою *esame di laurea* у вигляді письмових тез чи проекту (*tesi di laurea*), які захищаються перед групою 11 викладачів (тому загальна оцінка може сягти 110). За наслідками обговорення під час захисту може бути додане *lode*.

Для доступу до навчання наприкінці попереднього року складаються екзамени з теорії й практики обраної дисципліни (спеціалізації). Заключний іспит включає письмові тези з одного чи кількох дисциплін. Для отримання дозволу на продовження навчання аспіранти на докторських студіях повинні щороку звітувати про виконане завдання. По закінченню вони захищають дисертацію перед національною комісією.

ЛІТЕРАТУРА

1. Васильев А. Университеты Италии / А. Васильев // Квант. – 2005. – № 2. – С. 10–18.
2. Гордієнко Т. Вища освіта по-італійськи / Т. Гордієнко // Куди піти навчатись. – 2006. – №2. – С. 80–81.

Лілія Алифірова

SOCIAL EFFICACY OF ART

The problem of artistic influence on the person in the main is not new to science. Processes of rapid social changes contributed to re-evaluate social efficiency of art. Ancient authors talked about art as about method of social education. Medieval thinkers emphasized the religious

role of art. Renaissance scientists said that the art was necessary for harmonious development of personality. Representatives of the Enlightenment highlighted more educational as well as social and mobilization functions of art. Representatives of classical German aesthetics determined art as a force in fight for freedom [1].

According to G. Plekhanov, social awareness depends on social life. It means that art expresses mood, desires and goals of society.

In the first half of the nineteenth century L. Memford introduced a formula of social and artistic connections: if society is healthy – artist makes this health stronger, but if society is sick – artist reinforces social illnesses. But this thesis as we treat it simplified the problem and therefore is incorrect [3].

The simplest device of artistic influence on personality looks like this: impression – association – action. Such simple techniques are used in advertising for changing tastes of a person. Art uses the same way to influence upon the society [2].

Art uses some figures for control public opinion. For example, ideas from science fiction often became a reality. Some groups of artists consciously tried to shape public opinion. They thought that their work was the best form promotion for public ideas. Society always wishes art to serve the public interest (military marches, churches, agitation posters, advertise). This stresses on social converting function as primary function of art. Art can make uncontrolled influence on people. Art is an instrument for increasing the efficiency of work in the developing countries.

Scientists from the USA, Japan and France explore art as a tool for developing creative potential of people. This can be illustrated by the information on organization of special experiments: during ten months a group of administrators study according to a special humanitarian program (they read books, attend theaters, museums, exhibitions, concerts, etc.). They do not work during the study period. After such training the professional activity grows, administrators solve problems demonstrating creative way of thinking. The United States of America have special courses of creativity. People under experiment study art at the courses. France organizes similar training for main managers. Managers acquire the skills of harmonious professional relationships at the courses of art. In Japan all enterprise personnel goes to such training. Training manager Professor B. Lyus-

sato said that people of high cultural level would never behave in the immoral way.

The analysis of the read literary sources on the problem made it possible for us to conclude that people should never economize on art and on education because art and education have saved civilization from disaster and savagery for many times.

REFERENCES

1. Искусство и культура // Онлайн Энциклопедия Кругосвет [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.krugosvet.ru/>. – Загол. з экрану..
2. Обзорная лекция по социологии искусства [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.dkmedia.com/soc/art.htm>. – Загол. з экрану..
3. Социология искусства // Энциклопедия современной эзотерики [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ariom.ru/wiki/SociologijaIskusstva>. – Загол. з экрану..

Ольга Базилевич

LEADER AS PROFESSION

Analyzing leadership from the scientific point of view, it is worth to say that effective leadership is pledge of successful organization of either production process or collective entertainment.

Leadership problems are in key position for reaching organization efficiency. On the one hand, leadership is regarded as certain set of features, which are inherited by those people who influence on others successfully. On the other hand, leadership is the process of unforced influence in the direction of reaching organizational aims [1]. It is necessary to supply the realization of all control functions.

Lack of well-educated managers, real leaders, is one of the questions, the decision of which as scientists hope could result in successful mastering modern household technologies, civilized norms of economy mechanism. Nowadays we live under different economic, social and psychological conditions. That is why we need such features as business undertaking, initiative, disposition to wise risk.

It is possible to learn leadership. We should admit that almost three fourths of American companies annually send their subordinates to courses of manager training. Psychologists and anthropologists shoot films about managers to be in work, watch and study carefully those people who work next to future leaders, members of referent groups, their chiefs and give recommendations for those who are going to become leaders [3].